

Πρὸς Κορινθίους Β

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, **1**

καὶ Τιμόθεος¹ ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ

οὐσῇ ἐν Κορίνθῳ,² σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν

ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ·³ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς **2**

ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. Εὐλογητὸς⁴ ὁ θεὸς **3**

καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ

τῶν οἰκτιρμῶν⁵ καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως,⁶ ὁ **4**

παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει⁷ ἡμῶν, εἰς τὸ

δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει,⁷ διὰ

τῆς παρακλήσεως⁶ ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ

θεοῦ. Ὅτι καθὼς περισσεύει⁸ τὰ παθήματα⁹ τοῦ **5**

χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ χριστοῦ περισσεύει⁸

καὶ ἡ παράκλησις⁶ ἡμῶν. Εἴτε δὲ θλιβόμεθα,¹⁰ ὑπὲρ **6**

τῆς ὑμῶν παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας,¹¹ τῆς

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁵ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ⁶ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁷ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁸ περισσεύω, abound, be rich. ⁹ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ¹⁰ θλίβω, press, oppress. ¹¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance.

ἐνεργουμένης¹ ἐν ὑπομονῇ² τῶν αὐτῶν παθημάτων³
 ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν·⁴ καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία⁵
 ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν
 παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας·⁷ εἰδότες ὅτι ὥσπερ⁸ 7
 κοινωνοί⁹ ἐστε τῶν παθημάτων,³ οὕτως καὶ τῆς
 παρακλήσεως.⁶ Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν,¹⁰ 8
 ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως¹¹ ἡμῶν τῆς γενομένης
 ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ,¹² ὅτι καθ' ὑπερβολὴν¹³ ἐβαρῆθημεν¹⁴
 ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι¹⁵ ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν.
 Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα¹⁶ τοῦ θανάτου 9
 ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ'
 ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ὃς ἐκ 10
 τηλικούτου¹⁷ θανάτου ἐρρύσατο¹⁸ ἡμᾶς καὶ ρύεται,¹⁸
 εἰς ὃν ἡλπίκαμεν¹⁹ ὅτι καὶ ἔτι ρύσεται,¹⁸ 11
 συννυπουργούντων²⁰ καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει,²¹

¹ ἐνεργέω, work, effect. ² ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ³ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ⁴ πάσχω, suffer, am acted upon. ⁵ βέβαιος, firm, secure. ⁶ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁷ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁸ ὥσπερ, just as, even as. ⁹ κοινωνός, οὐ, ὁ, partner, sharer. ¹⁰ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹¹ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹² Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹³ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ¹⁴ βαρέω, burden, weigh down. ¹⁵ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ¹⁶ ἀπόκριμα, τος, τό, sentence, decision. ¹⁷ τηλικότος, so great, so large. ¹⁸ ρύομαι, rescue, save. ¹⁹ ἐλπίζω, hope, hope for. ²⁰ συννυργέω, join in helping, help together. ²¹ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer.

ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα¹ διὰ
πολλῶν εὐχαριστηθῇ² ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἡ γὰρ καύχησις³ ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον⁴ τῆς 12

συνειδήσεως⁵ ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότητι⁶ καὶ εἰλικρινείᾳ⁷

θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ⁸ ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ,

ἀνεστράφημεν⁹ ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως¹⁰ δὲ πρὸς

ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἡ ἀ 13

ἀναγινώσκετε¹¹ ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε,¹² ἐλπίζω¹³ δὲ ὅτι

καὶ ἕως τέλους¹⁴ ἐπιγνώσεσθε: ¹² καθὼς καὶ ἐπέγνωτε¹² 14

ἡμᾶς ἀπὸ μέρους,¹⁵ ὅτι καύχημα¹⁶ ὑμῶν ἐσμέν,

καθάπερ¹⁷ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου

Ἰησοῦ.

¹ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ² εὐχαριστέω, give thanks, thank. ³ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁴ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁵ συνειδήσις, εως, ἡ, conscience. ⁶ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁷ εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ⁸ σαρκικός, fleshly, carnal. ⁹ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁰ περισσώς, abundantly, exceedingly. ¹¹ ἀναγινώσκω, you read. ¹² ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹³ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁴ τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹⁵ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁶ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁷ καθάπερ, even as, just as.

Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει¹ ἐβουλόμην² ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς 15

τὸ πρότερον,³ ἵνα δευτέραν⁴ χάριν ἔχητε· καὶ δι' ὑμῶν 16

διελθεῖν⁵ εἰς Μακεδονίαν,⁶ καὶ πάλιν ἀπὸ

Μακεδονίας⁶ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὕψ' ὑμῶν

προπεμφθῆναι⁷ εἰς τὴν Ἰουδαίαν.⁸ Τοῦτο οὖν 17

βουλευόμενος,⁹ μήτι¹⁰ ἄρα¹¹ τῇ ἐλαφρίᾳ¹² ἐχρησάμην¹³

; Ἡ ἃ βουλευόμαι,⁹ κατὰ σάρκα βουλευόμαι,⁹ ἵνα ἤ

παρ' ἐμοὶ τὸ Ναί,¹⁴ ναί¹⁴ καὶ τὸ Οὐ, οὐ; Πιστὸς δὲ ὁ 18

θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο Ναί¹⁴

καὶ οὐ. Ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν 19

δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ¹⁵ καὶ

Τιμοθέου,¹⁶ οὐκ ἐγένετο Ναί¹⁴ καὶ Οὐ, ἀλλὰ Ναί¹⁴ ἐν

αὐτῷ γέγονεν. Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ 20

Ναί,¹⁴ καὶ ἐν αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι'

ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν¹⁷ ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν, καὶ 21

χρίσας¹⁸ ἡμᾶς, θεός· ὁ καὶ σφραγισάμενος¹⁹ ἡμᾶς, καὶ 22

¹ πεποιθήσις, εὐσ, ἡ, confidence, trust. ² βούλομαι, wish, will. ³ πρότερον, formerly, before. ⁴ δεύτερος, second. ⁵ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁶ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁷ προπέμπω, send before, send forth. ⁸ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁹ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁰ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹¹ ἄρα, so? (introduces a question). ¹² ἐλαφρία, ας, ἡ, vacillation, levity. ¹³ χρᾶμαι, use, make use of. ¹⁴ ναί, yes, truly. ¹⁵ Σιλουανός, οὔ, ὁ, Silvanus. ¹⁶ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁷ βεβαιόω, confirm, secure. ¹⁸ χρίω, anoint. ¹⁹ σφραγίζω, seal, set a seal upon.

δοὺς τὸν ἀρραβῶνα¹ τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις
ἡμῶν.

Ἐγὼ δὲ μάρτυρα² τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι³ ἐπὶ τὴν ἐμὴν 23
ψυχὴν, ὅτι φειδόμενος⁴ ὑμῶν οὐκέτι⁵ ἤλθον εἰς
Κόρινθον.⁶ Οὐχ ὅτι κυριεύομεν⁷ ὑμῶν τῆς πίστεως, 24
ἀλλὰ συνεργοί⁸ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν: τῇ γὰρ πίστει
ἐστήκατε.

Ἐκρίνα δὲ ἑμαυτῷ⁹ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ¹⁰ πρὸς 2
ὑμᾶς ἐλθεῖν. Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ¹¹ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ 2
εὐφραίνων¹² με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος¹¹ ἐξ ἐμοῦ; Καὶ 3
ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην¹⁰ ἔχω
ἀφ' ὧν ἔδδει με χαίρειν, πεποιθώς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι
ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. Ἐκ γὰρ πολλῆς 4
θλίψεως¹³ καὶ συνοχῆς¹⁴ καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ
πολλῶν δακρύων,¹⁵ οὐχ ἵνα λυπηθῇτε,¹¹ ἀλλὰ τὴν

¹ ἀρραβῶν, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ² μάρτυς, ὁ, witness. ³ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁴ φείδομαι, spare, abstain. ⁵ οὐκέτι, no longer, no more. ⁶ Κόρινθος, οὐ, ἡ, Corinth. ⁷ κυριεύω, be lord over, rule. ⁸ συνεργός, οὐ, ὁ, fellow worker. ⁹ ἑμαυτοῦ, of myself. ¹⁰ λύπη, ἡ, pain, grief. ¹¹ λυπέω, grieve, pain. ¹² εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹³ θλίψις, εὐ, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁴ συνοχή, ἡ, ἡ, dismay, anguish. ¹⁵ δάκρυον, οὐ, τό, teardrop, a tear.

ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως¹ εἰς ὑμᾶς.

Εἰ δέ τις λελύπηκεν,² οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν,² ἀλλὰ ἀπὸ 5
 μέρους³ – ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ⁴ – πάντας ὑμᾶς. Ἰκανὸν⁵ 6
 τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία⁶ αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων: 7
 ὥστε τοῦναντίον⁷ μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι⁸ καὶ
 παρακαλέσαι, μήπως⁹ τῇ περισσοτέρᾳ¹⁰ λύπῃ¹¹
 καταποθῇ¹² ὁ τοιοῦτος. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι 8
 εἰς αὐτὸν ἀγάπην. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ 9
 τὴν δοκιμὴν¹⁴ ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί¹⁵ ἐστε. Ὡ δέ 10
 τι χαρίζεσθε,⁸ καὶ ἐγώ: καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι κεχάρισμαι,⁸
 ᾧ κεχάρισμαι,⁸ δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ, ἵνα μὴ 11
 πλεονεκτηθῶμεν¹⁶ ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ: ¹⁷ οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ
 νοήματα¹⁸ ἀγνοοῦμεν.¹⁹

¹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ² λυπέω, grieve, pain. ³ μέρος, ους, τό, part, portion. ⁴ ἐπιβαρέω, burden weigh down, burden. ⁵ ἱκανός, sufficient, able. ⁶ ἐπιτιμία, ας, ἡ, punishment. ⁷ τοῦναντίον, on the contrary. ⁸ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁰ περισσός, excessive, abundant. ¹¹ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ¹² καταπίνω, drink down, swallow. ¹³ κυρώω, confirm, ratify. ¹⁴ δοκιμή, ῆς, ἡ, proof, approval. ¹⁵ ὑπήκοος, obedient, listening to. ¹⁶ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁷ Σατανᾶς, ᾧ, ὁ, Satan, adversary. ¹⁸ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁹ ἀγνοέω, not know, be unaware.

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα¹ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ 12
 χριστοῦ, καὶ θύρα² μοι ἀνεωγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ 13
 ἔσχηκα ἀνεσιν³ τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὐρεῖν με
 Τίτον⁴ τὸν ἀδελφόν μου: ἀλλὰ ἀποταξάμενος⁵ αὐτοῖς
 ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.⁶ Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ 14
 πάντοτε⁷ θριαμβεύοντι⁸ ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν
 ὁσμὴν⁹ τῆς γνώσεως¹⁰ αὐτοῦ φανεροῦντι¹¹ δι' ἡμῶν ἐν
 παντὶ τόπῳ. Ὅτι χριστοῦ εὐωδία¹² ἔσμεν τῷ θεῷ ἐν 15
 τοῖς σφῳζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις: οἷς μὲν 16
 ὁσμὴ⁹ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ⁹ ζωῆς εἰς ζωὴν.
 Καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός;¹³ Οὐ γὰρ ἔσμεν ὡς οἱ 17
 λοιποί, καπηλεύοντες¹⁴ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ: ἀλλ' ὡς ἐξ
 εἰλικρινείας,¹⁵ ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ, κατενώπιον¹⁶ τοῦ θεοῦ,
 ἐν χριστῷ λαλοῦμεν.

¹ Τρωάς, ἀδος, ἦ, Troas. ² θύρα, ας, ἦ, door, gate. ³ ἀνεσις, εως, ἦ, loosening, relaxation. ⁴ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁵ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ⁶ Μακεδονία, ας, ἦ, Macedonia. ⁷ πάντοτε, always, at all times. ⁸ θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ⁹ ὁσμὴ, ἦς, ἦ, smell, aroma. ¹⁰ γνώσις, εως, ἦ, wisdom, knowledge. ¹¹ φανερόω, reveal, manifest. ¹² εὐωδία, ας, ἦ, fragrance, sweet smell. ¹³ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁴ καπηλεύω, trade in, peddle. ¹⁵ εἰλικρίνεια, ας, ἦ, sincerity, purity of motive. ¹⁶ κατενώπιον, before, in the presence of (gen).

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν;¹ Εἰ μὴ χρῆζομεν,² **3**

ὥς τινες, συστατικῶν³ ἐπιστολῶν⁴ πρὸς ὑμᾶς, ἡ ἐξ

ὑμῶν συστατικῶν;³ Ἡ ἐπιστολὴ⁴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, **2**

ἐγγεγραμμένη⁵ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη

καὶ ἀναγινωσκομένη⁶ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων: **3**

φανερούμενοι⁷ ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ⁴ χριστοῦ

διακονηθεῖσα⁸ ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη⁵ οὐ μέλανι,⁹

ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζώντος, οὐκ ἐν πλαξίν¹⁰ λιθίναις,¹¹

ἀλλ' ἐν πλαξίν¹⁰ καρδίαις σαρκίναις.¹² Πεποιθήσιν¹³ **4**

δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν: **5**

οὐχ ὅτι ἱκανοί¹⁴ ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσασθαι¹⁵ τι ὡς

ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης¹⁶ ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ: ὅς καὶ **6**

ικάνωσεν¹⁷ ἡμᾶς διακόνους¹⁸ καινῆς¹⁹ διαθήκης,²⁰ οὐ

γράμματος,²¹ ἀλλὰ πνεύματος: τὸ γὰρ γράμμα²¹

ἀποκτένει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.²² Εἰ δὲ ἡ διακονία²³ **7**

¹ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ² χρῆζω, need, have need of. ³ συστατικός, commendatory. ⁴ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ⁵ ἐγγράφω, inscribe, write. ⁶ ἀναγινώσκω, read. ⁷ φανερῶ, reveal, manifest. ⁸ διακονέω, serve, minister. ⁹ μέλαν, ink. ¹⁰ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ¹¹ λίθινος, of stone, made of stone. ¹² σάρκινος, of the flesh, fleshly. ¹³ πεποιθήσις, εὐς, ἡ, confidence, trust. ¹⁴ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁵ λογίζομαι, calculate, consider. ¹⁶ ἱκανότης, ἡ, fitness, sufficiency. ¹⁷ ἱκάνω, make sufficient, qualify. ¹⁸ διάκονος, οὐ, ὁ, minister, deacon. ¹⁹ καινός, new, fresh. ²⁰ διαθήκη, ἡς, ἡ, covenant, will. ²¹ γράμμα, τός, τό, letter, writings. ²² ζωοποιεῖω, make alive, make to live. ²³ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service.

τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν,¹ ἐντετυπωμένη² ἐν λίθοις,
 ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι³ τοὺς
 υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως διὰ τὴν
 δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην,⁴ 8
 πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἢ διακονία⁵ τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν
 δόξῃ; Εἰ γὰρ ἡ διακονία⁵ τῆς κατακρίσεως⁶ δόξα, 9
 πολλῶ μᾶλλον περισσεύει⁷ ἢ διακονία⁵ τῆς
 δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. Καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται τὸ 10
 δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει,⁸ ἔνεκεν⁹ τῆς
 ὑπερβαλλούσης¹⁰ δόξης. Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον,⁴ 11
 διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν δόξῃ.

Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ¹¹ 12
 χρώμεθα:¹² καὶ οὐ καθάπερ¹³ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα 13
 ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι³ τοὺς
 υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος¹⁵ τοῦ καταργούμενου:⁴ ἀλλ' 14

¹ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ² ἐντυπώ, carve, impress. ³ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁴ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁵ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁶ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ⁷ περισσεύω, abound, be rich. ⁸ μέρος, ους, τό, part, portion. ⁹ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁰ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ¹¹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹² χρᾶμαι, use, make use of. ¹³ καθάπερ, even as, just as. ¹⁴ κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ¹⁵ τέλος, ους, τό, end, purpose.

ἐπωρώθη¹ τὰ νοήματα² αὐτῶν· ἄχρι³ γὰρ τῆς σήμερον⁴
τὸ αὐτὸ κάλυμμα⁵ ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει⁶ τῆς παλαιᾶς⁷
διαθήκης⁸ μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον,⁹ ὃ τι ἐν χριστῷ
καταργεῖται.¹⁰ Ἄλλ' ἕως σήμερον,⁴ ἡνίκα¹¹ 15
ἀναγινώσκεται¹² Μωϋσῆς, κάλυμμα⁵ ἐπὶ τὴν καρδίαν
αὐτῶν κεῖται.¹³ Ἡνίκα¹¹ δ' ἂν ἐπιστρέψῃ¹⁴ πρὸς κύριον, 16
περιαιρεῖται¹⁵ τὸ κάλυμμα.⁵ Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά 17
ἐστιν· οὗ¹⁶ δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία.¹⁷ 18
Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακαλυμμένῳ⁹ προσώπῳ τὴν
δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι,¹⁸ τὴν αὐτὴν εἰκόνα¹⁹
μεταμορφούμεθα²⁰ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ²¹
ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν²² ταύτην, καθὼς 4
ἡλεήθημεν,²³ οὐκ ἐκκακοῦμεν·²⁴ ἀλλὰ ἀπειπάμεθα²⁵ 2

¹ παρώω, harden, render callous. ² νόημα, τος, τό, thought, mind. ³ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁴ σήμερον, today, now. ⁵ κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ⁶ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ⁷ παλαιός, old, ancient. ⁸ διαθήκη, ἡς, ἡ, covenant, will. ⁹ ἀνακαλύπτω, uncover, unveil. ¹⁰ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹¹ ἡνίκα, when, at which time. ¹² ἀναγινώσκω, read. ¹³ κεῖμαι, lie, be laid. ¹⁴ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁵ περιαιρέω, cast off, take away. ¹⁶ οὗ, where, when. ¹⁷ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ¹⁸ κατοπτρίζομαι, show as in a mirror, mirror. ¹⁹ εἰκὼν, ὅος, ἡ, image, likeness. ²⁰ μεταμορφόω, change the form, transform. ²¹ καθάπερ, even as, just as. ²² διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ²³ ἐλεέω, have mercy, pity. ²⁴ ἐκκακέω, am faint, am weary. ²⁵ ἀπείπον, speak out, renounce.

τὰ κρυπτὰ¹ τῆς αἰσχύνης,² μὴ περιπατοῦντες ἐν
 πανουργίᾳ³ μηδὲ δολοῦντες⁴ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ
 τῇ φανερώσει⁵ τῆς ἀληθείας συνιστῶντες⁶ ἑαυτοὺς
 πρὸς πᾶσαν συνείδησιν⁷ ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 3
 Εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον⁸ τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν,
 ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἔστιν κεκαλυμμένον·⁸ ἐν οἷς ὁ 4
 θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν⁹ τὰ νοήματα¹⁰ τῶν
 ἀπίστων,¹¹ εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι¹² αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν¹³
 τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὃς ἔστιν εἰκὼν
 τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ χριστὸν 5
 Ἰησοῦν κύριον· ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. 6
 Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους¹⁵ φῶς λάμψαι,¹⁶ ὃς
 ἔλαμψεν¹⁶ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν¹³ τῆς
 γνώσεως¹⁷ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ
 χριστοῦ.

¹ κρυπτός, hidden, secret. ² αἰσχύνῃ, ἡς, ἡ, shame. ³ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ⁴ δολόω, falsify, adulterate. ⁵ φανέρωσις, εως, ἡ, disclosure, announcement. ⁶ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁷ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ⁸ καλύπτω, cover, veil. ⁹ τυφλῶ, blind, make blind. ¹⁰ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹¹ ἀπιστος, unbelieving, faithless. ¹² αὐγάζω, see, shine forth. ¹³ φωτισμός, οὔ, ὁ, enlightenment, light. ¹⁴ εἰκὼν, ὄνομα, ἡ, image, likeness. ¹⁵ σκότος, οὗς, τό, darkness. ¹⁶ λάμπω, shine. ¹⁷ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge.

Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν¹ τοῦτον ἐν ὀστράκinois² 7
 σκεύεσιν,³ ἵνα ἡ ὑπερβολή⁴ τῆς δυνάμεως ᾗ τοῦ θεοῦ,
 καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν: ἐν παντὶ θλιβόμενοι,⁵ ἀλλ' οὐ 8
 στενοχωρούμενοι:⁶ ἀπορούμενοι,⁷ ἀλλ' οὐκ
 ἐξαπορούμενοι:⁸ διωκόμενοι,⁹ ἀλλ' οὐκ 9
 ἐγκαταλειπόμενοι:¹⁰ καταβαλλόμενοι,¹¹ ἀλλ' οὐκ
 ἀπολλύμενοι: πάντοτε¹² τὴν νέκρωσιν¹³ τοῦ κυρίου 10
 Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες,¹⁴ ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ
 Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ.¹⁵ Ἀεὶ¹⁶ γὰρ 11
 ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν,
 ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ¹⁵ ἐν τῇ θνητῇ¹⁷
 σαρκὶ ἡμῶν. Ὡστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται,¹⁸ 12
 ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς 13
 πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα, διὸ
 ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν: 14

¹ θησαυρός, οὐ, ὁ, storehouse, treasure. ² ὀστράκινος, made of earth or clay, made of earth. ³ σκεῦος, οὐς, τό, vessel, goods (plural). ⁴ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ⁵ θλίβω, press, oppress. ⁶ στενοχωρέω, press upon, cramp. ⁷ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ⁸ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ⁹ διώκω, pursue, persecute. ¹⁰ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ¹¹ καταβάλλω, strike down, found. ¹² πάντοτε, always, at all times. ¹³ νέκρωσις, εὖς, ἡ, death, putting to death. ¹⁴ περιφέρω, carry about, carry around. ¹⁵ φανερόω, reveal, manifest. ¹⁶ ἀεὶ, always, ever. ¹⁷ θνητός, subject to death, mortal. ¹⁸ ἐνεργέω, work, effect.

εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ
 Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει¹ σὺν ὑμῖν. Τὰ γὰρ 15
 πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα² διὰ τῶν
 πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν³ περισσεύσῃ⁴ εἰς τὴν δόξαν
 τοῦ θεοῦ.

Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν,⁵ ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος 16
 διαφθείρεται,⁶ ἀλλ' ὁ ἔσωθεν⁷ ἀνακαινοῦται⁸ ἡμέρα
 καὶ ἡμέρα. Τὸ γὰρ παραυτίκα⁹ ἐλαφρὸν¹⁰ τῆς θλίψεως 17
 ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν¹² εἰς ὑπερβολὴν¹² αἰώνιον
 βάρος¹³ δόξης κατεργάζεται¹⁴ ἡμῖν, μὴ σκοπούντων¹⁵ 18
 ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα: τὰ γὰρ
 βλεπόμενα πρόσκαιρα:¹⁶ τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

¹ παρίστημι, be present, stand by. ² πλεονάζω, superabound, make to abound. ³ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ⁴ περισσεύω, abound, be rich. ⁵ ἐκκακέω, am faint, am weary. ⁶ διαφθείρω, destroy utterly, spoil. ⁷ ἔσωθεν, from within, within. ⁸ ἀνακαινίζω, renew, amend. ⁹ παραυτίκα, immediately, for the moment. ¹⁰ ἐλαφρὸς, light, easy to bear. ¹¹ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹² ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ¹³ βάρος, ους, τό, burden, weight. ¹⁴ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁵ σκοπέω, look at, contemplate. ¹⁶ πρόσκαιρος, temporary, passing.

Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος¹ ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνου 5
 καταλυθῇ,³ οἰκοδομῇ⁴ ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν
 ἀχειροποίητον,⁵ αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ ἐν 2
 τούτῳ στενάζομεν,⁶ τὸ οἰκητήριον⁷ ἡμῶν τὸ ἐξ
 οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι⁸ ἐπιποθοῦντες· εἴ γε¹⁰ καὶ 3
 ἐνδυσάμενοι¹¹ οὐ γυμνοὶ¹² εὐρεθισόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ 4
 ὄντες ἐν τῷ σκηνῇ² στενάζομεν⁶ βαρούμενοι·¹³ ἐφ' ᾧ
 οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι,¹⁴ ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,⁸ ἵνα
 καταποθῇ¹⁵ τὸ θνητὸν¹⁶ ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ 5
 κατεργασάμενος¹⁷ ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ καὶ
 δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα¹⁸ τοῦ πνεύματος. 6
 Θαρροῦντες¹⁹ οὖν πάντοτε,²⁰ καὶ εἰδότες ὅτι
 ἐνδημοῦντες²¹ ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν²² ἀπὸ τοῦ
 κυρίου – διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἰδους 7

¹ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ² σκήνος, οὐς, τό, tent, lodging. ³ καταλύω, destroy, lodge. ⁴ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ⁵ ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ⁶ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ⁷ οἰκητήριον, ου, τό, dwelling, habitation. ⁸ ἐπενδύομαι, put on over. ⁹ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹⁰ εἴ γε, if indeed, seeing that. ¹¹ ἐνδύω, put on, clothe. ¹² γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹³ βαρέω, burden, weigh down. ¹⁴ ἐκδύω, take off, put off. ¹⁵ καταπίνω, drink down, swallow. ¹⁶ θνητός, subject to death, mortal. ¹⁷ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁸ ἀρραβών, ὄνος, ὁ, earnest, pledge. ¹⁹ θαρρέω, of good courage, have confidence. ²⁰ πάντοτε, always, at all times. ²¹ ἐνδημέω, be at home, am at home. ²² ἐκδημέω, leave, be absent. ²³ εἶδος, οὐς, τό, form, sight.

– θαρροῦμεν¹ δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν² μᾶλλον ἐκδημῆσαι 8
 ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι⁴ πρὸς τὸν κύριον. Διὸ 9
 καὶ φιλοτιμούμεθα,⁵ εἴτε ἐνδημοῦντες,⁴ εἴτε
 ἐκδημοῦντες,³ εὐάρεστοί⁶ αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ 10
 πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι⁷ δεῖ ἔμπροσθεν⁸ τοῦ
 βήματος⁹ τοῦ χριστοῦ, ἵνα κομίσηται¹⁰ ἕκαστος τὰ διὰ
 τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν,¹¹ εἴτε ἀγαθόν, εἴτε
 κακόν.

Εἰδότες οὖν τὸν φόβον¹² τοῦ κυρίου ἀνθρώπους 11
 πείθομεν, θεῷ δὲ πεφανερῶμεθα:⁷ ἐλπίζω¹³ δὲ καὶ ἐν
 ταῖς συνειδήσεσιν¹⁴ ὑμῶν πεφανερῶσθαι.⁷ Οὐ γὰρ 12
 πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν¹⁵ ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν¹⁶
 διδόντες ὑμῖν καυχήματος¹⁷ ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε
 πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους¹⁸ καὶ οὐ καρδίᾳ. 13
 Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν,¹⁹ θεῷ: εἴτε σωφρονοῦμεν,²⁰ ὑμῖν. 14

¹ θαρρέω, of good courage, have confidence. ² εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ³ ἐκδημέω, leave, be absent. ⁴ ἐνδημέω, be at home, am at home. ⁵ φιλοτιμέομαι, have as an ambition, aspire to. ⁶ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ⁷ φανερώω, reveal, manifest. ⁸ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ⁹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁰ κομίζω, receive, bring. ¹¹ πράσσω, do, perform. ¹² φόβος, ου, ό, fear, terror. ¹³ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁴ συνειδήσις, εως, ή, conscience. ¹⁵ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁶ ἀφορμή, ής, ή, occasion, opportunity. ¹⁷ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁸ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ²⁰ σωφρονέω, be of sound mind, judgment.

Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει¹ ἡμᾶς, κρίναντας
 τοῦτο, ὅτι εἰ εἰς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα² οἱ
 πάντες ἀπέθανον· καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ 15
 ζῶντες μηκέτι³ ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν
 ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν 16
 οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν
 κατὰ σάρκα χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι⁴ γινώσκομεν. 17
 Ὡστε εἴ τις ἐν χριστῷ, καινῇ⁵ κτίσις·⁶ τὰ ἀρχαῖα⁷
 παρῆλθεν,⁸ ἰδοὺ, γέγονεν καινὰ⁵ τὰ πάντα. Τὰ δὲ 18
 πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος⁹ ἡμᾶς ἑαυτῷ
 διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν¹⁰
 τῆς καταλλαγῆς·¹¹ ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ κόσμον 19
 καταλλάσσω⁹ ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος¹² αὐτοῖς τὰ
 παραπτώματα¹³ αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον
 τῆς καταλλαγῆς.¹¹

¹ συνέχω, hold fast, oppress. ² ἄρα, so, then. ³ μηκέτι, no longer. ⁴ οὐκέτι, no longer, no more. ⁵ καινός, new, fresh. ⁶ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ⁷ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁸ παρέρχομαι, pass by, go by. ⁹ καταλλάσσω, reconcile. ¹⁰ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹¹ καταλλαγῆ, ἥς, ἡ, reconciliation. ¹² λογίζομαι, calculate, consider. ¹³ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away.

Ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν,¹ ὡς τοῦ θεοῦ 20

παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν: δεόμεθα² ὑπὲρ χριστοῦ,

καταλλάγητε³ τῷ θεῷ. Τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, 21

ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα

δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

Συνεργοῦντες⁴ δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν⁵ τὴν 6

χάριν τοῦ θεοῦ δεῖξασθαι ὑμᾶς – λέγει γάρ, Καιρῷ 2

δεκτῷ⁶ ἐπήκουσά⁷ σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας⁸

ἐβοήθησά⁹ σοι: ἰδοὺ, νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος,¹⁰ ἰδοὺ,

νῦν ἡμέρα σωτηρίας⁸ – μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες 3

προσκοπὴν,¹¹ ἵνα μὴ μωμηθῇ¹² ἡ διακονία:¹³ ἀλλ' ἐν 4

παντὶ συνιστῶντες¹⁴ ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι,¹⁵ ἐν

ὑπομονῇ¹⁶ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν,¹⁷ ἐν ἀνάγκαις,¹⁸ ἐν

στενοχωρίαις,¹⁹ ἐν πληγαῖς,²⁰ ἐν φυλακαῖς,²¹ ἐν 5

¹ πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ² δεόμαι, ask, request. ³ καταλλάσσω, reconcile. ⁴ συνεργέω, work together.

⁵ κενός, empty, vain. ⁶ δεκτός, acceptable, welcome. ⁷ ἐπακούω, hear, listen to. ⁸ σωτηρία, ας, ἡ, salvation,

deliverance. ⁹ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁰ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ¹¹ προσκοπή, ἡς, ἡ, cause for offense.

¹² μωμάομαι, find fault with, criticize. ¹³ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁴ συνίστημι, commend (transitive), stand with.

¹⁵ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹⁶ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance.

¹⁷ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁸ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁹ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty,

distress. ²⁰ πληγή, ἡς, ἡ, blow, wound. ²¹ φυλακή, ης, ἡ, guard, prison.

ἀκαταστασίαις,¹ ἐν κόποις,² ἐν ἀγρυπνίαις,³ ἐν
 νηστείαις,⁴ ἐν ἀγνότητι,⁵ ἐν γνώσει,⁶ ἐν μακροθυμίᾳ,⁷ 6
 ἐν χρηστότητι,⁸ ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ
 ἀνυποκρίτῳ,⁹ ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ 7
 τῶν ὀπλῶν¹⁰ τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ
 ἀριστερῶν,¹¹ διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας,¹² διὰ δυσφημίας¹³ 8
 καὶ εὐφημίας:¹⁴ ὡς πλάνοι¹⁵ καὶ ἀληθεῖς:¹⁶ ὡς 9
 ἀγνοούμενοι,¹⁷ καὶ ἐπιγινωσκόμενοι:¹⁸ ὡς
 ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοῦ, ζῶμεν: ὡς παιδευόμενοι,¹⁹
 καὶ μὴ θανατούμενοι:²⁰ ὡς λυπούμενοι,²¹ ἀεὶ²² δὲ 10
 χαίροντες: ὡς πτωχοί,²³ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες:²⁴ ὡς
 μὴδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.²⁵

¹ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ² κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ³ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching.
⁴ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ⁵ ἀγνότης, ητος, ἡ, purity, chastity. ⁶ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁷ μακροθυμία,
 ας, ἡ, long-suffering, patience. ⁸ χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ⁹ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy.
¹⁰ ὀπλον, ου, τό, tool, implement. ¹¹ ἀριστερός, left, on the left. ¹² ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹³ δυσφημία, ας,
 ἡ, defamation, slander. ¹⁴ εὐφημία, ας, ἡ, good report, commendation. ¹⁵ πλάνος, deceiver, misleading. ¹⁶ ἀληθής,
 true, unconcealed. ¹⁷ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹⁸ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁹ παιδεύω, teach,
 educate. ²⁰ θανατόω, put to death, subdue. ²¹ λυπέω, grieve, pain. ²² ἀεὶ, always, ever. ²³ πτωχός, poor,
 poor man (as a noun). ²⁴ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ²⁵ κατέχω, hold back, hold fast.

Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι,¹ ἡ 11
 καρδία ἡμῶν πεπλάτνται.² Οὐ στενοχωρεῖσθε³ ἐν 12
 ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε³ δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις⁴ ὑμῶν. 13
 Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν⁵ – ὡς τέκνοις λέγω –
 πλατύνθητε² καὶ ὑμεῖς.

Μὴ γίνεσθε ἐτεροζυγούντες⁶ ἀπίστοις·⁷ τίς γὰρ μετοχή⁸ 14
 δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας;⁹ Τίς δὲ κοινωνία¹⁰ φωτὶ πρὸς
 σκότος;¹¹ Τίς δὲ συμφώνησις¹² χριστῷ πρὸς Βελίαρ;¹³ 15
 Ἡ τίς μερίς¹⁴ πιστῷ μετὰ ἀπίστου;⁷ Τίς δὲ 16
 συγκατάθεσις¹⁵ ναῷ¹⁶ θεοῦ μετὰ εἰδώλων;¹⁷ Ὑμεῖς γὰρ
 ναὸς¹⁶ θεοῦ ἐστε ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι
 Ἐνοικήσω¹⁸ ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω·¹⁹ καὶ
 ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός. Διό, 17
 Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε,²⁰ λέγει

¹ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ² πλατύνω, broaden, enlarge. ³ στενοχωρέω, press upon, cramp. ⁴ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁵ ἀντιμισθία, ας, ἡ, reward, recompense. ⁶ ἐτεροζυγέω, be unevenly yoked, be mismated. ⁷ ἀπιστος, unbelieving, faithless. ⁸ μετοχή, ἡς, ἡ, sharing, partnership. ⁹ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ¹⁰ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹¹ σκότος, ους, τό, darkness. ¹² συμφώνησις, εως, ἡ, agreement, harmony. ¹³ Βελιάρ, ὁ, Beliar. ¹⁴ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ¹⁵ συγκατάθεσις, εως, ἡ, agreement, union. ¹⁶ ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ¹⁷ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁸ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ¹⁹ ἐμπεριπατέω, walk about, walk among. ²⁰ ἀφορίζω, separate, set apart.

κύριος, καὶ ἀκαθάρτου¹ μὴ ἅπτεσθε·² καὶ ἐγὼ εἰσδέχομαι
 ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ 18
 μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας,⁴ λέγει κύριος
 παντοκράτωρ.⁵

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, 7
 καθαρίσωμεν⁶ ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ⁷ σαρκὸς
 καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες⁸ ἁγιωσύνην⁹ ἐν φόβῳ¹⁰
 θεοῦ.

Χωρήσατε¹¹ ἡμᾶς· οὐδένα ἡδικήσαμεν,¹² οὐδένα 2
 ἐφθείραμεν,¹³ οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν.¹⁴ Οὐ πρὸς 3
 κατάκρισιν¹⁵ λέγω· προείρηκα¹⁶ γάρ, ὅτι ἐν ταῖς
 καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν¹⁷ καὶ συζῆν.¹⁸
 Πολλή μοι παρρησία¹⁹ πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι 4
 καύχησις²⁰ ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει,²¹

¹ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ² ἅπτομαι, touch or handle. ³ εἰσδέχομαι, receive, welcome. ⁴ θυγάτηρ, τὸς, ἡ, daughter. ⁵ παντοκράτωρ, ὁ, ruler of all, Almighty. ⁶ καθαρίζω, cleanse, make clean. ⁷ μολυσμός, οὗ, ὁ, defilement, staining. ⁸ ἐπιτελέω, complete, perform. ⁹ ἁγιωσύνη, ης, ἡ, holiness, holy or sanctified state. ¹⁰ φόβος, οὗ, ὁ, fear, terror. ¹¹ χωρέω, make room for, hold. ¹² ἡδικέω, do wrong, harm. ¹³ φθείρω, destroy, corrupt. ¹⁴ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁵ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ¹⁶ προλέγω, say beforehand, forewarn. ¹⁷ συναποθνήσκω, die with, die together with. ¹⁸ συζάω, live with, live together with. ¹⁹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ²⁰ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ²¹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation.

ὑπερπερισσεύομαι¹ τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει²
 ἡμῶν.

Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν³ οὐδεμίαν 5
 ἔσχηκεν ἄνεσιν⁴ ἢ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ
 θλιβόμενοι·⁵ ἔξωθεν⁶ μάχαι,⁷ ἔσωθεν⁸ φόβοι.⁹ Ἀλλ' ὁ 6
 παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς¹⁰ παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ
 θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ¹¹ Τίτου·¹² οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ 7
 παρουσίᾳ¹¹ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει¹³ ἧ
 παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων¹⁴ ἡμῖν τὴν ὑμῶν
 ἐπιπόθησιν,¹⁵ τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν,¹⁶ τὸν ὑμῶν ζήλον¹⁷
 ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ 8
 ἐλύπησα¹⁸ ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ,¹⁹ οὐ μεταμέλομαι,²⁰ εἰ
 καὶ μετεμελόμην·²⁰ βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ¹⁹
 ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν¹⁸ ὑμᾶς. Νῦν χαίρω, 9

¹ ὑπερπερισσεύω, abound much more, abound exceedingly. ² θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁴ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ⁵ θλίβω, press, oppress. ⁶ ἔξωθεν, from without, outside (gen). ⁷ μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ⁸ ἔσωθεν, from within, within. ⁹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁰ ταπεινός, humble, downcast. ¹¹ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹² Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹³ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁴ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁵ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ¹⁶ ὀδυρμός, ου, ὁ, lamentation, mourning. ¹⁷ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁸ λυπέω, grieve, pain. ¹⁹ ἐπιστολή, ῃς, ἡ, letter, dispatch. ²⁰ μεταμέλομαι, regret, repent.

οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε,¹ ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε¹ εἰς
μετάνοιαν·² ἐλυπήθητε¹ γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ
ζημιωθῆτε³ ἐξ ἡμῶν. Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη⁴ 10
μετάνοιαν² εἰς σωτηρίαν⁵ ἀμεταμέλητον⁶
κατεργάζεται·⁷ ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη⁴ θάνατον
κατεργάζεται.⁷ Ἴδου γάρ, αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ θεὸν 11
λυπηθῆναι¹ ὑμᾶς, πόσῃ⁸ κατειργάσατο⁷ ὑμῖν
σπουδὴν,⁹ ἀλλὰ ἀπολογίαν,¹⁰ ἀλλὰ ἀγανάκτησιν,¹¹
ἀλλὰ φόβον,¹² ἀλλὰ ἐπιπόθησιν,¹³ ἀλλὰ ζῆλον,¹⁴ ἀλλὰ
ἐκδίκησιν.¹⁵ Ἐν παντὶ συνεστήσατε¹⁶ ἑαυτοὺς ἀγνοῦς¹⁷
εἶναι ἐν τῷ πράγματι.¹⁸ Ἄρα¹⁹ εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ 12
εἵνεκεν²⁰ τοῦ ἀδικήσαντος,²¹ οὐδὲ εἵνεκεν²⁰ τοῦ
ἀδικηθέντος,²¹ ἀλλ' εἵνεκεν²⁰ τοῦ φανερωθῆναι²² τὴν
σπουδὴν⁹ ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ. Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα. 13

¹ λυπέω, grieve, pain. ² μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ³ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ⁴ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ⁵ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁶ ἀμεταμέλητος, without regret, not to be repented of. ⁷ κατεργάζομαι, work out, produce. ⁸ πόσος, how many? how great? ⁹ σπουδὴ, ἥς, ἡ, haste, diligence. ¹⁰ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹¹ ἀγανάκτησις, εως, ἡ, indignation. ¹² φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹³ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ¹⁴ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁵ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ¹⁶ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁷ ἀγνός, pure, holy. ¹⁸ πᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹⁹ ἄρα, so, then. ²⁰ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ²¹ ἀδικέω, do wrong, harm. ²² φανερώω, reveal, manifest.

Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει¹ ὑμῶν περισσοτέρως² μᾶλλον
 ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου,³ ὅτι ἀναπέπαιται⁴ τὸ
 πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν. Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ 14
 ὑμῶν κεκαύχημαι,⁵ οὐ κατησχύνθη· ἄλλ' ὥς πάντα
 ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις⁷
 ἡμῶν ἡ ἐπὶ Τίτου³ ἀλήθεια ἐγενήθη. Καὶ τὰ 15
 σπλάγχνα⁸ αὐτοῦ περισσοτέρως² εἰς ὑμᾶς ἐστίν,
 ἀναμνησκόμενου⁹ τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν,¹⁰ ὥς
 μετὰ φόβου¹¹ καὶ τρόμου¹² ἐδέξασθε αὐτόν. Χαίρω ὅτι 16
 ἐν παντὶ θαρρῶ¹³ ἐν ὑμῖν.

Γνωρίζομεν¹⁴ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν 8
 δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας:¹⁵ ὅτι 2
 ἐν πολλῇ δοκιμῇ¹⁶ θλίψεως¹⁷ ἡ περισσειά¹⁸ τῆς χαρᾶς
 αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους¹⁹ πτωχεία²⁰ αὐτῶν

¹ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ² περισσῶς, abundantly, exceedingly. ³ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁴ ἀναπαύω, refresh, take rest. ⁵ καυχάομαι, boast, glory. ⁶ καταισχύνω, put to shame, shame. ⁷ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁸ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁹ ἀναμνησκώ, remind, remember. ¹⁰ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ¹¹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹² τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ¹³ θαρρῶ, of good courage, have confidence. ¹⁴ γνωρίζω, make known, declare. ¹⁵ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁶ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ¹⁷ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁸ περισσειά, ας, ἡ, superfluity, surplus. ¹⁹ βάθος, ους, τό, depth, deep. ²⁰ πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary.

ἐπερίσσευσεν¹ εἰς τὸν πλοῦτον² τῆς ἀπλότητος³ αὐτῶν.

Ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν **3**

αὐθαίρετοι,⁴ μετὰ πολλῆς παρακλήσεως⁵ δεόμενοι⁶ **4**

ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν⁷ τῆς διακονίας⁸

τῆς εἰς τοὺς ἁγίους· καὶ οὐ καθὼς ἡλπίσαμεν,⁹ ἀλλ' **5**

ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ

θελήματος θεοῦ εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον,¹⁰ ἵνα **6**

καθὼς προενήρξατο,¹¹ οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ¹² εἰς ὑμᾶς

καὶ τὴν χάριν ταύτην. Ἀλλ' ὥσπερ¹³ ἐν παντὶ **7**

περισεύετε,¹ πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει,¹⁴ καὶ πάσῃ

σπουδῇ,¹⁵ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν

ταύτῃ τῇ χάριτι περισεύητε.¹ Οὐ κατ' ἐπιταγὴν¹⁶ **8**

λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς¹⁵ καὶ τὸ τῆς

ὑμετέρας¹⁷ ἀγάπης γνήσιον¹⁸ δοκιμάζων.¹⁹ Γινώσκετε **9**

γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι δι'

¹ περισσεύω, abound, be rich. ² πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ³ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁴ αὐθαίρετος, of one's own accord. ⁵ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁶ δεομαι, ask, request. ⁷ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁸ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁹ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁰ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹¹ προενάρχομαι, begin (beforehand), begin before. ¹² ἐπιτελέω, complete, perform. ¹³ ὥσπερ, just as, even as. ¹⁴ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁵ σπουδή, ῆς, ἡ, haste, diligence. ¹⁶ ἐπιταγή, ῆς, ἡ, command, commandment. ¹⁷ ὑμέτερος, your. ¹⁸ γνήσιος, genuine, true. ¹⁹ δοκιμάζω, prove, approve.

ὑμᾶς ἐπτώχευσεν,¹ πλούσιος² ὦν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου
 πτωχείᾳ³ πλουτήσητε.⁴ Καὶ γνώμην⁵ ἐν τούτῳ δίδωμι: 10
 τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει,⁶ ὅτινες οὐ μόνον τὸ
 ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλαιν προενήρξασθε⁷ ἀπὸ
 πέρυσι.⁸ Νυνὶ⁹ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε,¹⁰ ὅπως, 11
 καθάπερ¹¹ ἡ προθυμία¹² τοῦ θέλαιν, οὕτως καὶ τὸ
 ἐπιτελέσαι¹⁰ ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ γὰρ ἡ προθυμία¹² 12
 πρόκειται,¹³ καθὼς¹⁴ ἐὰν ἔχη τις, εὐπρόσδεκτος,¹⁵ οὐ
 καθὼς¹⁴ οὐκ ἔχει. Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις,¹⁶ ὑμῖν δὲ 13
 θλίψις:¹⁷ ἀλλ' ἐξ ἰσότητος,¹⁸ ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν
 περισσευμα¹⁹ εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα,²⁰ ἵνα καὶ τὸ 14
 ἐκείνων περισσευμα¹⁹ γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα:²⁰
 ὅπως γένηται ἰσότης,¹⁸ καθὼς γέγραπται, Ὁ τὸ πολὺ, 15
 οὐκ ἐπλεόνασεν:²¹ καὶ ὁ τὸ ὀλίγον,²² οὐκ ἡλαττόνησεν.

¹ πτωχεύω, be (extremely) poor, destitute. ² πλούσιος, rich. ³ πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary. ⁴ πλουτέω, be rich, become rich. ⁵ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ⁶ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁷ προενάρχομαι, begin (beforehand), begin before. ⁸ πέρυσι, last year. ⁹ νυνί, now, already. ¹⁰ ἐπιτελέω, complete, perform. ¹¹ καθάπερ, even as, just as. ¹² προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹³ πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ¹⁴ καθὼς, in so far as, as. ¹⁵ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ¹⁶ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁷ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁸ ἰσότης, ητος, ἡ, equality, fairness. ¹⁹ περισσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ²⁰ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ²¹ πλεονάζω, superabound, make to abound. ²² ὀλίγος, little, few. ²³ ἡλαττόνέω, have less, have too little.

Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν¹ ὑπὲρ 16
 ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου.² Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν³ 17
 ἐδέξατο, σπουδαιότερος⁴ δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος⁵
 ἐξήλθεν πρὸς ὑμᾶς. Συνεπέμψαμεν⁶ δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν 18
 ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος⁷ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν
 τῶν ἐκκλησιῶν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς⁸ 19
 ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος⁹ ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι
 ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ¹⁰ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ
 τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν¹¹ ἡμῶν· στελλόμενοι 20
 τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσῃται¹³ ἐν τῇ ἀδρότῃ¹⁴
 ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ¹⁰ ὑφ' ἡμῶν· προνοοῦμενοι¹⁵ 21
 καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον
 ἀνθρώπων. Συνεπέμψαμεν⁶ δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν 22
 ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν¹⁶ ἐν πολλοῖς πολλάκις¹⁷

¹ σπουδῇ, ἤς, ἡ, haste, diligence. ² Τίτος, ου, ὁ, Titus. ³ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁴ σπουδαῖος, diligent, earnest. ⁵ αὐθαίρετος, of one's own accord. ⁶ συμπεμπω, send with, send along with. ⁷ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ⁸ χειροτονέω, choose, appoint. ⁹ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ¹⁰ διακονέω, serve, minister. ¹¹ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹² στέλλω, arrange, take care. ¹³ μωμάομαι, find fault with, criticize. ¹⁴ ἀδρότης, ητος, ἡ, abundance, lavishness. ¹⁵ προνοέω, provide for, have regard for. ¹⁶ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁷ πολλάκις, often, many times.

σπουδαῖον¹ ὄντα, νυνὶ² δὲ πολὺ σπουδαιότερον,¹
 πεποιθήσει³ πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. Εἴτε ὑπὲρ Τίτου,⁴ 23
 κοινωνῶς⁵ ἔμῳ καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός·⁶ εἴτε ἀδελφοὶ
 ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα χριστοῦ. Τὴν οὖν 24
 ἔνδειξιν⁷ τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως⁸
 ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε⁹ εἰς πρόσωπον τῶν
 ἐκκλησιῶν.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας¹⁰ τῆς εἰς τοὺς ἀγίους 9
 περισσόν¹¹ μοί ἐστιν τὸ γράφειν ὑμῖν· οἶδα γὰρ τὴν 2
 προθυμίαν¹² ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχώμαι¹³
 Μακεδόσιν,¹⁴ ὅτι Ἀχαῖα¹⁵ παρασκευάζεται¹⁶ ἀπὸ
 πέρυσι·¹⁷ καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος¹⁸ ἠρέθισεν¹⁹ τοὺς
 πλείονας. Ἐπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ 3
 καύχημα²⁰ ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ²¹ ἐν τῷ μέρει²²

¹ σπουδαῖος, diligent, earnest. ² νυνὶ, now, already. ³ πεποιθήσις, εὐσ, ἡ, confidence, trust. ⁴ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁵ κοινωνῶς, οὐ, ὁ, partner, sharer. ⁶ συνεργός, οὐ, ὁ, fellow worker. ⁷ ἐνδείξις, εὐσ, ἡ, proof, sign. ⁸ καύχησις, εὐσ, ἡ, boasting, act of boasting. ⁹ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ¹⁰ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹¹ περισσός, excessive, abundant. ¹² προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹³ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁴ Μακεδῶν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁵ Ἀχαῖα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁶ παρασκευάζω, prepare, make ready. ¹⁷ πέρυσι, last year. ¹⁸ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁹ ἐρεθίζω, arouse, provoke. ²⁰ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²¹ κενόω, empty, make void. ²² μέρος, ους, τό, part, portion.

τούτω: ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι¹ ἦτε: 4
 μήπως,² ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες³ καὶ
 εὖρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους,⁴ καταισχυρθώμεν⁵
 ἡμεῖς – ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς – ἐν τῇ ὑποστάσει⁶
 ταύτῃ τῆς καυχήσεως.⁷ Ἀναγκαῖον⁸ οὖν ἡγησάμεν⁹ 5
 παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς, ἵνα προέλθωσιν¹⁰ εἰς
 ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσιν¹¹ τὴν προκατηγγελημένην
 εὐλογίαν¹³ ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην¹⁴ εἶναι, οὕτως ὡς
 εὐλογίαν¹³ καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.¹⁵

Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως,¹⁶ φειδομένως¹⁶ καὶ 6
 θερίσει:¹⁷ καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις,¹³ ἐπ' εὐλογίαις¹³
 καὶ θερίσει.¹⁷ Ἐκαστος καθὼς προαιρεῖται¹⁸ τῇ καρδίᾳ: 7
 μὴ ἐκ λύπης¹⁹ ἢ ἐξ ἀνάγκης:²⁰ ἱλαρὸν²¹ γὰρ δότην²²
 ἀγαπᾷ ὁ θεός. Δυνατὸς²³ δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν 8

¹ παρασκευάζω, prepare, make ready. ² μήπως, lest in any way, lest perhaps. ³ Μακεδόν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ⁴ ἀπαρασκευάστος, not ready, unprepared. ⁵ καταισχύνομαι, put to shame, shame. ⁶ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ⁷ καυχῆσις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁸ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁹ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁰ προέρχομαι, go in front, precede. ¹¹ προκαταρτίζω, arrange beforehand. ¹² προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹³ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ¹⁴ ἔτοιμος, ready, prepared. ¹⁵ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ¹⁶ φειδομένως, sparingly. ¹⁷ θερίζω, reap, gather. ¹⁸ προαιρέω, propose, purpose. ¹⁹ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ²⁰ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ²¹ ἱλαρός, cheerful, glad. ²² δότης, ου, ὁ, giver. ²³ δυνατός, powerful, possible.

περισσεῦσαι¹ εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε² πᾶσαν
 αὐτάρκειαν³ ἔχοντες περισσεύητε¹ εἰς πᾶν ἔργον
 ἀγαθόν· καθὼς γέγραπται, Ἐσκόρπισεν,⁴ ἔδωκεν τοῖς 9
 πέννησιν·⁵ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ 10
 δὲ ἐπιχορηγῶν⁶ σπέρμα⁷ τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς
 βρώσιν⁸ χορηγήσαι,⁹ καὶ πληθύναι¹⁰ τὸν σπόρον¹¹
 ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι¹² τὰ γενήματα¹³ τῆς δικαιοσύνης
 ὑμῶν· ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι¹⁴ εἰς πᾶσαν ἀπλότητα,¹⁵ 11
 ἥτις κατεργάζεται¹⁶ δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν¹⁷ τῷ θεῷ. 12
 Ὅτι ἡ διακονία¹⁸ τῆς λειτουργίας¹⁹ ταύτης οὐ μόνον
 ἐστὶν προσαναπληροῦσα²⁰ τὰ ὑστερήματα²¹ τῶν
 ἀγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα¹ διὰ πολλῶν
 εὐχαριστιῶν¹⁷ τῷ θεῷ· διὰ τῆς δοκιμῆς²² τῆς διακονίας 13
 ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ²³ τῆς

¹ περισσεύω, abound, be rich. ² πάντοτε, always, at all times. ³ αὐτάρκεια, ας, ἡ, sufficiency, contentment. ⁴ σκορπίζω, scatter, disperse. ⁵ πέννης, ητος, ὁ, poor, needy. ⁶ ἐπιχορηγέω, supply, provide. ⁷ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ⁸ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ⁹ χορηγέω, provide, supply in abundance. ¹⁰ πληθύνω, multiply, increase. ¹¹ σπόρος, ου, ὁ, seed (sown), seed for sowing. ¹² αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹³ γέννημα, τος, τό, offspring, child. ¹⁴ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ¹⁵ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹⁶ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁷ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁸ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁹ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ²⁰ προσαναπληρόω, supply. ²¹ ὑστερήμα, τος, τό, that which is lacking, need. ²² δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ²³ ὑποταγή, ἡς, ἡ, subjection, obedience.

ὁμολογίας¹ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ
 ἀπλότητι² τῆς κοινωνίας³ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας· 14
 καὶ αὐτῶν δεήσει⁴ ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων⁵ ὑμᾶς διὰ
 τὴν ὑπερβάλλουσιν⁶ χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. Χάρις 15
 δὲ τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιγήτῳ⁷ αὐτοῦ δωρεᾷ.⁸

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς 10
 πραότητος⁹ καὶ ἐπιεικείας¹⁰ τοῦ χριστοῦ, ὅς κατὰ
 πρόσωπον μὲν ταπεινός¹¹ ἐν ὑμῖν, ἀπὼν¹² δὲ θαρρῶ¹³
 εἰς ὑμᾶς· δέομαι¹⁴ δέ, τὸ μὴ παρὼν¹⁵ θαρρῆσαι¹³ τῇ 2
 πεποιθήσει¹⁶ ἢ λογίζομαι¹⁷ τολμῆσαι¹⁸ ἐπὶ τινὰς τοὺς
 λογιζομένους¹⁷ ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. 3
 Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα
 στρατευόμεθα¹⁹ – τὰ γὰρ ὅπλα²⁰ τῆς στρατείας²¹ ἡμῶν 4
 οὐ σαρκικά,²² ἀλλὰ δυνατὰ²³ τῷ θεῷ πρὸς καθάρσειςιν

¹ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ² ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ³ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁴ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ⁵ ἐπιποθέω, long for, strain after. ⁶ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ⁷ ἀνεκδιγήτος, indescribable. ⁸ δωρεά, ᾶς, ἡ, gift, free gift. ⁹ πραΰτης, mildness, gentleness. ¹⁰ ἐπιεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ¹¹ ταπεινός, humble, downcast. ¹² ἀπειμι, go away, depart. ¹³ θαρρέω, of good courage, have confidence. ¹⁴ δέομαι, ask, request. ¹⁵ ἀρρεῖμαι, be present, have arrived. ¹⁶ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁷ λογίζομαι, calculate, consider. ¹⁸ τολμάω, dare, endure. ¹⁹ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ²⁰ ὅπλον, ου, τό, tool, implement. ²¹ στρατεία, ας, ἡ, campaign, warfare. ²² σαρκικός, fleshly, carnal. ²³ δυνατός, powerful, possible. ²⁴ καθάρσειςιν, εως, ἡ, tearing down, destruction.

ὀχυρωμάτων¹ – λογισμοὺς² καθαιροῦντες³ καὶ πᾶν ⁵

ὑψωμα⁴ ἐπαιρόμενον⁵ κατὰ τῆς γνώσεως⁶ τοῦ θεοῦ,

καὶ αἰχμαλωτίζοντες⁷ πᾶν νόημα⁸ εἰς τὴν ὑπακοήν⁹

τοῦ χριστοῦ, καὶ ἐν ἐτοίμῳ¹⁰ ἔχοντες ἐκδικησαι¹¹ ⁶

πᾶσαν παρακοήν,¹² ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.⁹ ⁷

Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ

χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω¹³ πάλιν ἅφ' ἑαυτοῦ,

ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς χριστοῦ. ⁸

Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν¹⁴ τι καυχώσωμαι¹⁵ περὶ

τῆς ἐξουσίας ἡμῶν – ἥς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς

οἰκοδομήν,¹⁶ καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν¹⁷ ὑμῶν – οὐκ

αἰσχυνθήσομαι·¹⁸ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν¹⁹ ὑμᾶς ⁹

διὰ τῶν ἐπιστολῶν.²⁰ Ὅτι, Αἰ μὲν ἐπιστολαί,²⁰ φησὶν, ¹⁰

βαρεῖαι²¹ καὶ ἰσχυραί·²² ἡ δὲ παρουσία²³ τοῦ σώματος

¹ ὀχύρωμα, τος, τό, fortress, strong defense. ² λογισμός, οὐ, ὁ, reasoning, reflection. ³ καθαιρέω, take down, pull down. ⁴ ὑψωμα, τος, τό, height, lofty thing. ⁵ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁶ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁷ αἰχμαλωτίζω, take or lead captive, take captive. ⁸ νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁹ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ¹⁰ ἔτοιμος, ready, prepared. ¹¹ ἐκδικέω, vindicate, avenge. ¹² παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience. ¹³ λογίζομαι, calculate, consider. ¹⁴ περισσός, excessive, abundant. ¹⁵ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁶ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ¹⁷ καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ¹⁸ αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame. ¹⁹ ἐκφοβέω, frighten, terrify. ²⁰ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ²¹ βαρὺς, heavy, burdensome. ²² ἰσχυρός, strong, mighty. ²³ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming.

ἀσθενής,¹ καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.² Τοῦτο 11
 λογιζέσθω³ ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί⁴ ἐσμεν τῷ λόγῳ δι'
 ἐπιστολῶν⁵ ἀπόντες,⁶ τοιοῦτοι καὶ παρόντες⁷ τῷ ἔργῳ.
 Οὐ γὰρ τολμῶμεν⁸ ἐγκρίναι⁹ ἢ συγκρίναι¹⁰ ἑαυτοῦς 12
 τισιν τῶν ἑαυτοῦς συνιστανόντων:¹¹ ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν
 ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες,¹² καὶ συγκρίνοντες¹⁰
 ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ συνιοῦσιν.¹³ Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ 13
 ἄμετρα¹⁴ καυχησόμεθα,¹⁵ ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον¹⁶ τοῦ
 κανόνος¹⁷ οὗ ἐμέρισεν¹⁸ ἡμῖν ὁ θεός, μέτρον,¹⁶
 ἐφικέσθαι¹⁹ ἄχρι²⁰ καὶ ὑμῶν. Οὐ γὰρ ὡς μὴ 14
 ἐφικνούμενοι¹⁹ εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν²¹ ἑαυτοῦς:
 ἄχρι²⁰ γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν²² ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
 χριστοῦ: οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα¹⁴ καυχώμενοι,¹⁵ ἐν 15
 ἄλλοτρίοις²³ κόποις,²⁴ ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, ἀυξανομένης

¹ ἀσθενής, weak, infirm. ² ἐξουθενέω, despise, ignore. ³ λογιζομαι, calculate, consider. ⁴ οἷος, such as, of what kind. ⁵ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ⁶ ἀπαιμι, go away, depart. ⁷ παρειμι, be present, have arrived. ⁸ τολμάω, dare, endure. ⁹ ἐγκρίνω, class, classify. ¹⁰ συγκρίνω, combine, compare. ¹¹ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹² μετρέω, measure, estimate. ¹³ συνίημι, understand, consider. ¹⁴ ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ¹⁵ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁶ μέτρον, οὐ, τό, measure, measuring rod. ¹⁷ κανὼν, ὄνος, ὁ, rule, standard. ¹⁸ μερίζω, divide, part. ¹⁹ ἐφικνούομαι, reach, come to. ²⁰ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²¹ ὑπερεκτείνω, stretch out beyond, overextend. ²² φθάνω, come before another, anticipate. ²³ ἄλλότριος, strange, foreign. ²⁴ κόπος, οὐ, ὁ, labor, trouble. ²⁵ αὐξάνω, cause to grow, increase.

τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι¹ κατὰ τὸν
 κανόνα² ἡμῶν εἰς περισσεΐαν,³ εἰς τὰ ὑπερέκεινα⁴ 16
 ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἄλλοτρίῳ⁵ κανόνι² εἰς
 τὰ ἔτοιμα⁶ καυχῆσασθαι.⁷ Ὁ δὲ καυχώμενος,⁷ ἐν 17
 κυρίῳ καυχάσθω.⁷ Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν,⁸ 18
 ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος,⁹ ἀλλ' ὃν ὁ κύριος συνίστησιν.⁸

Ὁφελον¹⁰ ἀνείχεσθέ¹¹ μου μικρὸν¹² τῇ ἀφροσύνῃ·¹³ ἀλλὰ 11
 καὶ ἀνέχεσθέ¹¹ μου. Ζηλῶ¹⁴ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλω·¹⁵ 2
 ἡρμოსάμην¹⁶ γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παρθένον¹⁷ ἀγνήν¹⁸
 παραστήσαι¹⁹ τῷ χριστῷ. Φοβοῦμαι δὲ μήπως²⁰ ὥς ὁ 3
 ὄφις²¹ Εὐὰν²² ἐξηπάτησεν²³ ἐν τῇ πανουργίᾳ²⁴ αὐτοῦ,
 οὕτως φθαρῇ²⁵ τὰ νοήματα²⁶ ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος
 τῆς εἰς τὸν χριστόν. Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον 4
 Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα

¹ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ² κανών, όνος, ό, rule, standard. ³ περισσεΐα, ας, ή, superfluity, surplus. ⁴ ὑπερέκεινα, beyond. ⁵ ἄλλότριος, strange, foreign. ⁶ ἔτοιμος, ready, prepared. ⁷ καυχάομαι, boast, glory. ⁸ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁹ δόκιμος, tested, approved. ¹⁰ ὀφελον, would that (used to express a fruitless wish) ¹¹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹² μικρός, small, little. ¹³ ἀφροσύνη, ης, ή, foolishness, want of sense. ¹⁴ ζήλω, be zealous, am jealous. ¹⁵ ζήλος, ου, ό, zeal, jealousy. ¹⁶ ἁρμόζω, fit, join. ¹⁷ παρθένος, ου, ή, virgin. ¹⁸ ἁγνός, pure, holy. ¹⁹ παρίστημι, be present, stand by. ²⁰ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²¹ ὄφις, εως, ό, snake, serpent. ²² Εὐὰ, ας, ή, Eve. ²³ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ²⁴ πανουργία, ας, ή, cleverness, craftiness. Trickery. ²⁵ φθείρω, destroy, corrupt. ²⁶ νόημα, τος, τό, thought, mind. ²⁷ ἀπλότης, ητος, ή, singleness, hence simplicity.

ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον
 ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς¹ ἡνείχεσθε.² Λογίζομαι³ γὰρ 5
 μηδὲν ὑστερηκέναι⁴ τῶν ὑπὲρ λίαν⁵ ἀποστόλων. Εἰ δὲ 6
 καὶ ιδιώτης⁶ τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει:⁷ ἀλλ' ἐν
 παντὶ φανερωθέντες⁸ ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἡ ἁμαρτίαν 7
 ἐποίησα ἑμαυτὸν⁹ ταπεινῶν¹⁰ ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῇτε,¹¹ ὅτι
 δωρεὰν¹² τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν;
 Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα,¹³ λαβὼν ὀψώνιον¹⁴ πρὸς 8
 τὴν ὑμῶν διακονίαν:¹⁵ καὶ παρῶν¹⁶ πρὸς ὑμᾶς καὶ 9
 ὑστερηθεὶς,⁴ οὐ κατενάρκησα¹⁷ οὐδενός: τὸ γὰρ
 ὑστέρημά¹⁸ μου προσανεπλήρωσαν¹⁹ οἱ ἀδελφοί,
 ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας:²⁰ καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῇ²¹
 ὑμῖν ἑμαυτὸν⁹ ἐτήρησα καὶ τηρήσω. Ἔστιν ἀλήθεια 10
 χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχισις²² αὕτη οὐ φραγήσεται
 εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν²⁴ τῆς Ἀχαΐας.²⁵ Διὰ τί; Ὅτι 11

¹ καλῶς, rightly, well. ² ἀνέχουμαι, endure, bear with. ³ λογίζομαι, calculate, consider. ⁴ ὑστερέω, lack, need. ⁵ λίαν, greatly, very. ⁶ ιδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁷ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁸ φανερόω, reveal, manifest. ⁹ ἑμαυτοῦ, of myself. ¹⁰ ταπεινῶ, humble, humiliate. ¹¹ ὑψώω, lift up, exalt. ¹² δωρεάν, without cost, without cause. ¹³ συλάω, rob, plunder. ¹⁴ ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ¹⁵ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁶ παρίειμι, be present, have arrived. ¹⁷ καταναρκάω, burden, encumber. ¹⁸ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹⁹ προσανεπλήρω, supply. ²⁰ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²¹ ἀβαρής, not burdensome. ²² καύχισις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ²³ φράσσω, stop, shut. ²⁴ κλίμα, τος, τό, region, territory. ²⁵ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia.

οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ θεὸς οἶδεν. Ὁ δὲ ποιῶ, καὶ 12
 ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω¹ τὴν ἀφορμὴν² τῶν θελώντων
 ἀφορμὴν,² ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται,³ εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ
 ἡμεῖς. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι,⁴ ἐργάται⁵ 13
 δόλιοι,⁶ μετασχηματιζόμενοι⁷ εἰς ἀποστόλους χριστοῦ.
 Καὶ οὐ θαυμαστόν·⁸ αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς⁹ 14
 μετασχηματίζεται⁷ εἰς ἄγγελον φωτός. Οὐ μέγα οὖν εἰ 15
 καὶ οἱ διάκονοι¹⁰ αὐτοῦ μετασχηματίζονται⁷ ὡς
 διάκονοι¹⁰ δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος¹¹ ἔσται κατὰ τὰ
 ἔργα αὐτῶν.

Πάλιν λέγω, μὴ τίς με δόξῃ ἄφρονα¹² εἶναι· εἰ δὲ μήγε,¹³ 16
 καὶ¹⁴ ὡς ἄφρονα¹² δέξασθέ με, ἵνα καγὼ μικρόν¹⁵ τι
 καυχήσωμαι.³ Ὁ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ κύριον, ἀλλ’ 17
 ὡς ἐν ἀφροσύνῃ,¹⁶ ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει¹⁷ τῆς
 καυχήσεως.¹⁸ Ἐπεὶ¹⁹ πολλοὶ καυχῶνται³ κατὰ τὴν 18

¹ ἐκκόπτω, cut out, cut off. ² ἀφορμή, ἡς, ἡ, occasion, opportunity. ³ καυχάομαι, boast, glory. ⁴ ψευδαπόστολος, οὐ, ὁ, false apostle. ⁵ ἐργάτης, οὐ, ὁ, workman, laborer. ⁶ δόλιος, deceitful, treacherous. ⁷ μετασχηματίζω, transform, disguise. ⁸ θαυμαστός, wonderful, marvelous. ⁹ Σατανᾶς, ἄ, ὁ, Satan, adversary. ¹⁰ διάκονος, οὐ, ὁ, minister, deacon. ¹¹ τέλος, οὐς, τό, end, purpose. ¹² ἄφρων, foolish, senseless. ¹³ μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ¹⁴ καὶ, and if, even if. ¹⁵ μικρός, small, little. ¹⁶ ἀφροσύνη, ἡς, ἡ, foolishness, want of sense. ¹⁷ ὑπόστασις, εὖς, ἡ, substance, confidence. ¹⁸ καύχῃς, εὖς, ἡ, boasting, act of boasting. ¹⁹ ἐπεὶ, when, since.

σάρκα, καὶ γὰρ καυχῆσομαι.¹ Ἡδέως² γὰρ ἀνέχεσθε³ 19
 τῶν ἀφρόνων,⁴ φρόνιμοι⁵ ὄντες. Ἀνέχεσθε³ γάρ, εἴ τις 20
 ὑμᾶς καταδουλοῖ,⁶ εἴ τις κατεσθίει,⁷ εἴ τις λαμβάνει, εἴ
 τις ἐπαίρεται,⁸ εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει.⁹ Κατὰ 21
 ἀτιμίαν¹⁰ λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν.¹¹ ἐν ᾧ δ' ἂν
 τις τολμᾷ¹² – ἐν ἀφροσύνῃ¹³ λέγω – τολμῶ¹² καὶ γώ. 22
 Ἑβραῖοί¹⁴ εἰσιν; Κἀγώ. Ἰσραηλίται¹⁵ εἰσιν; Κἀγώ.
 Σπέρμα¹⁶ Ἀβραάμ εἰσιν; Κἀγώ. Διάκονοι¹⁷ χριστοῦ 23
 εἰσιν; – παραφρονῶν¹⁸ λαλῶ – Ὑπὲρ ἐγώ. Ἐν κόποις¹⁹
 περισσοτέρως,²⁰ ἐν πληγαῖς²¹ ὑπερβαλλόντως,²² ἐν
 φυλακαῖς²³ περισσοτέρως,²⁰ ἐν θανάτοις πολλάκις,²⁴ 24
 ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις²⁵ τεσσαράκοντα²⁶ παρὰ μίαν
 ἔλαβον. Τρίς²⁷ ἐραβδίσθην,²⁸ ἅπαξ²⁹ ἐλιθάσθην,³⁰ τρίς 25
 ἐναυάγησα,³¹ νυχθήμερον³² ἐν τῷ βυθῷ³³ πεποιήκα: 26

¹ καυχάομαι, boast, glory. ² ἡδέως, sweetly, gladly. ³ ἀνέχομαι, endure, bear with. ⁴ ἀφρων, foolish, senseless. ⁵ φρόνιμος, prudent, wise. ⁶ καταδουλόω, enslave. ⁷ κατεσθίω, eat up, devour. ⁸ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁹ δέρω, beat, flay. ¹⁰ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹¹ ἡσθενέω, be weak, sick. ¹² τολμᾶω, dare, endure. ¹³ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ¹⁴ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ¹⁵ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁶ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹⁷ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹⁸ παραφρονέω, be beside oneself, be insane. ¹⁹ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ²⁰ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²¹ πληγὴ, ης, ἡ, blow, wound. ²² ὑπερβαλλόντως, above measure, much more. ²³ φυλακή, ης, ἡ, guard, prison. ²⁴ πολλάκις, often, many times. ²⁵ πεντάκις, five times. ²⁶ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁷ τρίς, thrice, three times. ²⁸ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ²⁹ ἅπαξ, once, once for all. ³⁰ λιθάζω, throw stones, stone. ³¹ ναυάγέω, suffer shipwreck, am shipwrecked. ³² νυχθήμερον, ου, τό, day and a night, twenty-four hours. ³³ βυθός, οὔ, ὁ, sea, deep water.

ὁδοιπορίαις¹ πολλάκις,² κινδύνους³ ποταμῶν,⁴
 κινδύνους³ ληστών,⁵ κινδύνους³ ἐκ γένους,⁶ κινδύνους³
 ἐξ ἐθνῶν, κινδύνους³ ἐν πόλει, κινδύνους³ ἐν ἐρημίᾳ,⁷
 κινδύνους³ ἐν θαλάσῃ, κινδύνους³ ἐν ψευδαδέλφοις;⁸ 27
 ἐν κόπῳ⁹ καὶ μόχθῳ,¹⁰ ἐν ἀγρυπνίαις¹¹ πολλάκις,² ἐν
 λιμῷ¹² καὶ δίψει,¹³ ἐν νηστείαις¹⁴ πολλάκις,² ἐν ψυχῇ¹⁵
 καὶ γυμνότητι.¹⁶ Χωρὶς¹⁷ τῶν παρεκτός,¹⁸ ἡ 28
 ἐπισύστασις¹⁹ μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἡ μέριμνα²⁰ πασῶν
 τῶν ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ,²¹ καὶ οὐκ ἀσθενῶ;²¹ Τίς 29
 σκανδαλίζεται,²² καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;²³ Εἰ 30
 καυχᾶσθαι²⁴ δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας²⁵ μου καυχήσομαι.²⁴
 Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ οἶδεν, ὁ 31
 ὧν εὐλογητὸς²⁶ εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι.²⁷ Ἐν 32
 Δαμασκῷ²⁸ ὁ ἐθνάρχης²⁹ Ἀρέτα³⁰ τοῦ βασιλέως

¹ ὁδοιπορία, ας, ἡ, walking, journey. ² πολλάκις, often, many times. ³ κίνδυνος, ου, ὁ, danger, peril. ⁴ ποταμός, οὔ, ὁ, river, stream. ⁵ ληστής, οὔ, ὁ, robber, brigand. ⁶ γένος, ους, τό, race, kind. ⁷ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ⁸ ψευδάδελφος, ου, ὁ, false brother. ⁹ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁰ μόχθος, ου, ὁ, toil, hardship. ¹¹ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ¹² λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ¹³ δίψος, ους, τό, thirst. ¹⁴ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹⁵ ψυχός, ους, τό, cold. ¹⁶ γυμνότης, ητος, ἡ, nakedness, exposure. ¹⁷ χωρὶς, separate, apart from (gen). ¹⁸ παρεκτός, except for, apart from. ¹⁹ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ²⁰ μέριμνα, ης, ἡ, care, anxiety. ²¹ ἀσθενέω, be weak, sick. ²² σκανδαλίζω, cause to stumble. ²³ πυρόω, burn, am purified by fire. ²⁴ καυχάομαι, boast, glory. ²⁵ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ²⁶ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ²⁷ ψεύδομαι, lie. ²⁸ Δαμασκός, οὔ, ὁ, Damascus. ²⁹ ἐθνάρχης, ου, ὁ, ethnarch (provincial governor). ³⁰ Ἀρέτας, α, ὁ, Aretas.

ἐφρουρεί¹ τὴν Δαμασκηνῶν² πόλιν, πιάσαι³ με θέλων:
καὶ διὰ θυρίδος⁴ ἐν σαργάνῃ⁵ ἐχαλάσθην⁶ διὰ τοῦ 33
τείχους⁷ καὶ ἐξέφυγον⁸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Καυχᾶσθαι⁹ δὴ¹⁰ οὐ συμφέρει¹¹ μοι: ἐλεύσομαι γὰρ εἰς 12
ὄπτασίαις¹² καὶ ἀποκαλύψεις¹³ κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον 2
ἐν χριστῷ πρὸ¹⁴ ἐτῶν¹⁵ δεκατεσσάρων¹⁶ – εἴτε ἐν
σώματι οὐκ οἶδα: εἴτε ἐκτὸς¹⁷ τοῦ σώματος οὐκ οἶδα: ὁ
θεὸς οἶδεν – ἄρπαγέντα¹⁸ τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου
οὐρανοῦ. Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον – εἴτε ἐν 3
σώματι, εἴτε ἐκτὸς¹⁷ τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα: ὁ θεὸς
οἶδεν – ὅτι ἡρπάγη¹⁸ εἰς τὸν παράδεισον,¹⁹ καὶ 4
ἤκουσεν ἄρρητα²⁰ ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν²¹ ἀνθρώπῳ
λαλῆσαι. Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι:⁹ ὑπὲρ δὲ 5
ἐμαυτοῦ²² οὐ καυχήσομαι,⁹ εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις²³

¹ φρουρέω, guard, protect. ² Δαμασκηνός, from Damascus, inhabitant of Damascus. ³ πιάζω, take, lay hold of. ⁴ θυρίς, ἴδος, ἡ, window, windowsill. ⁵ σαργάνη, ἡς, ἡ, basket. ⁶ χαλάω, slacken, let down. ⁷ τεῖχος, οὗς, τό, wall. ⁸ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ⁹ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁰ δὴ, also, indeed. ¹¹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹² ὄπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹³ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁴ πρὸ, before (gen), before. ¹⁵ ἔτος, οὗς, τό, year. ¹⁶ δεκατέσσαρες, fourteen. ¹⁷ ἐκτός, aside from, besides. ¹⁸ ἄρπάζω, seize, snatch. ¹⁹ παράδεισος, οὗ, ὁ, paradise, Paradise. ²⁰ ἄρρητος, inexpressible, unspeakable. ²¹ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ²² ἐμαυτοῦ, of myself. ²³ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness.

μου: ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι,¹ οὐκ ἔσομαι 6

ἄφρων·² ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ: φείδομαι³ δέ, μή τις εἰς ἐμέ

λογίσηται⁴ ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ 7

τῇ ὑπερβολῇ⁵ τῶν ἀποκαλύψεων⁶ ἵνα μὴ

ὑπεραίρωμαι,⁷ ἐδόθη μοι σκόλοψ⁸ τῇ σαρκί, ἄγγελος

Σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ,⁹ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι.⁷ Ὑπὲρ 8

τούτου τρίς¹⁰ τὸν κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ¹¹ ἀπ’

ἐμοῦ. Καὶ εἴρηκέν μοι, Ἄρκει¹² σοι ἡ χάρις μου: ἡ γὰρ 9

δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ¹³ τελειοῦται.¹⁴ Ὡδιστα¹⁵ οὖν

μᾶλλον καυχήσομαι¹ ἐν ταῖς ἀσθενείαις¹³ μου, ἵνα

ἐπισκηνώσῃ¹⁶ ἐπ’ ἐμέ ἡ δύναμις τοῦ χριστοῦ. Διὸ 10

εὐδοκῶ¹⁷ ἐν ἀσθενείαις,¹³ ἐν ὕβρεσιν,¹⁸ ἐν ἀνάγκαις,¹⁹

ἐν διωγμοῖς,²⁰ ἐν στενοχωρίαις,²¹ ὑπὲρ χριστοῦ: ὅταν

γὰρ ἀσθενῶ,²² τότε δυνατός²³ εἰμι.

¹ καυχάομαι, boast, glory. ² ἄφρων, foolish, senseless. ³ φείδομαι, spare, abstain. ⁴ λογίζομαι, calculate, consider. ⁵ ὑπερβολή, ἤς, ἡ, excess, superiority. ⁶ ἀποκαλύψεις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ⁷ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift. ⁸ σκόλοψ, σπος, ὁ, thorn, splinter. ⁹ κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ¹⁰ τρίς, thrice, three times. ¹¹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹² ἀρκέω, assist, suffice. ¹³ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁴ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁵ ὥδιστα, most gladly, pleasantly. ¹⁶ ἐπισκηνώω, dwell, set up a tent upon. ¹⁷ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹⁸ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ¹⁹ ἀνάγκη, ἡς, ἡ, necessity, distress. ²⁰ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ²¹ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ²² ἀσθενέω, be weak, sick. ²³ δυνατός, powerful, possible.

Γέγονα ἄφρων¹ καυχώμενος·² ὑμεῖς με ἠναγκάσατε·³ 11

ἐγὼ γὰρ ὧφειλον⁴ ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι·⁵ οὐδὲν γὰρ

ὑστέρησα⁶ τῶν ὑπὲρ λίαν⁷ ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδὲν

εἶμι. Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατεργάσθη⁸ ἐν 12

ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ,⁹ ἐν σημείοις καὶ τέρασιν¹⁰ καὶ

δυνάμεσιν. Τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττήθητε¹¹ ὑπὲρ τὰς λοιπὰς 13

ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα¹²

ὑμῶν; Χαρίσασθε¹³ μοι τὴν ἀδικίαν¹⁴ ταύτην.

Ἰδοὺ, τρίτον ἐτοίμως¹⁵ ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ 14

καταναρκήσω¹² ὑμῶν: οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ

ὑμᾶς: οὐ γὰρ ὀφείλει⁴ τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν¹⁶

θησαυρίζειν,¹⁷ ἀλλ' οἱ γονεῖς¹⁶ τοῖς τέκνοις. Ἐγὼ δὲ 15

ἡδιστα¹⁸ δαπανήσω¹⁹ καὶ ἐκδαπανηθήσομαι²⁰ ὑπὲρ

τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως²¹ ὑμᾶς ἀγαπῶν,

ἥττον²² ἀγαπῶμαι. Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα²³ 16

¹ ἄφρων, foolish, senseless. ² καυχάομαι, boast, glory. ³ ἀναγκάζω, force, compel. ⁴ ὀφείλω, owe, ought. ⁵ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁶ ὑστερέω, lack, need. ⁷ λίαν, greatly, very. ⁸ κατεργάζομαι, work out, produce. ⁹ ὑπομονή, ἤς, ἡ, endurance, perseverance. ¹⁰ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹¹ ἡττάομαι, be overcome or defeated, am defeated. ¹² καταναρκάω, burden, encumber. ¹³ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁴ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹⁵ ἐτοίμως, readily. ¹⁶ γονεὺς, έως, ό, parent. ¹⁷ θησαυρίζω, lay up, store up. ¹⁸ ἡδιστα, most gladly, pleasantly. ¹⁹ δαπανάω, spend, spend freely. ²⁰ ἐκδαπανάω, spend completely. ²¹ περισσώς, abundantly, exceedingly. ²² ἥττων, lesser, inferior. ²³ καταβαρέω, burden, weigh down.

ὑμᾶς· ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος,¹ δόλω² ὑμᾶς ἔλαβον. 17

Μή τινα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ

ἐπλεονέκτησα³ ὑμᾶς· Παρεκάλεσα Τίτον,⁴ καὶ 18

συναπέστειλα⁵ τὸν ἀδελφόν· μήτι⁶ ἐπλεονέκτησεν³

ὑμᾶς Τίτος;⁴ Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν;

Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἔχουσιν;⁷

Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα;⁸ Κατενώπιον⁹ 19

τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί,

ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.¹⁰ Φοβοῦμαι γάρ, μήπως¹¹ 20

ἐλθὼν οὐχ οἷους¹² θέλω εὔρω ὑμᾶς, κἀγὼ εὔρεθῶ ὑμῖν

οἷον¹² οὐ θέλετε· μήπως¹¹ ἔρεις,¹³ ζῆλοι,¹⁴ θυμοί,¹⁵

ἐριθείαι,¹⁶ καταλαλιαί,¹⁷ ψιθυρισμοί,¹⁸ φυσιώσεις,¹⁹

ἀκαταστασίαι.²⁰ μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσει²¹ ὁ 21

θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω²² πολλοὺς τῶν

¹ πανοῦργος, clever, crafty. ² δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ³ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ⁴ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁵ συναποστέλλω, send with, send together with. ⁶ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁷ ἔχων, ους, τό, track, footprint. ⁸ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁹ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹⁰ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ¹¹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹² οἷος, such as, of what kind. ¹³ ἔρις, ιδος, ἡ, strife, contention. ¹⁴ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁵ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ¹⁶ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ¹⁷ καταλαλιά, ας, ἡ, evil speech, slander. ¹⁸ ψιθυρισμός, οὔ, ὁ, gossiping, secret slandering. ¹⁹ φυσίωσις, εως, ἡ, puffing up, arrogance. ²⁰ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ²¹ ταπεινός, humble, humiliate. ²² πενθέω, mourn, lament.

προημαρτηκότων,¹ καὶ μὴ μετανοησάντων² ἐπὶ τῇ
ἀκαθαρσίᾳ³ καὶ πορνείᾳ⁴ καὶ ἀσελγείᾳ⁵ ἣ ἔπραξαν.⁶

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο **13**

μαρτύρων⁷ καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. **2**

Προείρηκα⁸ καὶ προλέγω,⁸ ὡς παρὼν⁹ τὸ δεύτερον,¹⁰

καὶ ἀπὼν¹¹ νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσιν¹ καὶ τοῖς

λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι:

ἐπεὶ¹³ δοκιμὴν¹⁴ ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος **3**

χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ,¹⁵ ἀλλὰ δυνατεῖ¹⁶ ἐν

ὑμῖν: καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη¹⁷ ἐξ ἀσθενείας,¹⁸ ἀλλὰ ζῇ **4**

ἐκ δυνάμεως θεοῦ. Καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν¹⁵ ἐν

αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς

ὑμᾶς. Ἐαυτοὺς πειράζετε¹⁹ εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, **5**

ἑαυτοὺς δοκιμάζετε.²⁰ Ἡ οὐκ ἐπιγινώσκετε²¹ ἑαυτούς,

¹ προαμαρτάνω, sin beforehand, sin previously. ² μετανοέω, repent, change my mind. ³ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ⁴ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁵ ἀσελγεία, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ⁶ πράσσω, do, perform. ⁷ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁸ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁹ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁰ δεύτερος, second. ¹¹ ἀπειμι, go away, depart. ¹² φείδομαι, spare, abstain. ¹³ ἐπεὶ, when, since. ¹⁴ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ¹⁵ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹⁶ δυνατέω, be able, be powerful. ¹⁷ σταυρόω, crucify. ¹⁸ ἀσθενεία, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁹ πειράζω, test, tempt. ²⁰ δοκιμάζω, prove, approve. ²¹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know.

ὅτι Ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν; Εἰ μήτι¹ ἀδόκιμοί²
 ἐστε. Ἐλπίζω³ δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμέν ⁶
 ἀδόκιμοι.² Εὐχομαι⁴ δὲ πρὸς τὸν θεόν, μὴ ποιῆσαι ⁷
 ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοί⁵ φανώμεν,⁶
 ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιήτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι²
 ὦμεν. Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ⁸
 ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ⁹
 ἀσθενώμεν,⁷ ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ⁸ ᾗτε: τοῦτο δὲ καὶ
 εὐχόμεθα,⁴ τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.⁹ Διὰ τοῦτο ταῦτα ¹⁰
 ἀπὼν¹⁰ γράφω, ἵνα παρὼν¹¹ μὴ ἀποτόμως¹² χρήσωμαι,
 κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν μοι ὁ κύριος εἰς
 οἰκοδομήν,¹⁴ καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.¹⁵

Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε: καταρτίζεσθε,¹⁶ ¹¹
 παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε,¹⁷ εἰρηνεύετε:¹⁸ καὶ ὁ
 θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. ¹²

¹ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ² ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ³ ἐλπίζω, hope, hope for. ⁴ εὐχομαι, pray, wish. ⁵ δόκιμος, tested, approved. ⁶ φαίνω, shine, appear. ⁷ ἀσθενέω, be weak, sick. ⁸ δυνατός, powerful, possible. ⁹ κατάρτισις, εὖ, ἡ, being made complete, perfecting. ¹⁰ ἀπειμι, go away, depart. ¹¹ πάρεμι, be present, have arrived. ¹² ἀποτόμως, severely, rigorously. ¹³ χρᾶσμαι, use, make use of. ¹⁴ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ¹⁵ καθαίρεσις, εὖ, ἡ, tearing down, destruction. ¹⁶ καταρτίζω, mend, fit. ¹⁷ φρονέω, think, judge. ¹⁸ εἰρηνεύω, bring to peace, be at peace.

Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι.¹

Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.

13

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ 14

θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία² τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ

πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

¹ φιλημα, τος, τό, kiss. ² κοινωνία, ας, ῆ, fellowship, contribution.